

Adroddiad blynyddol ar Safonau'r Gymraeg.

Medi 2019 – Medi 2020

Cefndir

Mae'r Gronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol yn gorff cyhoeddus anadrannol Deyrnas Unedig gyfan sy'n gyfrifol am ddosbarthu arian a godir gan y Loteri Genedlaethol. Rydym yn helpu cymunedau i gyflawni eu huchelgais trwy ddyfarnu grantiau i brosiectau sydd wedi'u harwain gan bobl yn y cymunedau hynny gan eu gwneud yn gryfach ac yn fwy bywiog. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi dyfarnu £34 miliwn i 882 o brosiectau yng Nghymru. Rydym bellach wedi bod yn gweithredu o dan ein henw newydd, Cronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol, ers Ionawr y 31ain 2019, cyn hyn roeddem yn gweithredu fel y Gronfa Loteri Fawr ers 2004.

Sut ydym ni'n cydymffurfio â'n Safonau Cymraeg

Mae'r Gronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol yn sefydliad gwirioneddol ddwyieithog ac rydym wedi gweithredu Safonau'r Gymraeg ers 25 Ionawr 2017. Cyn hynny gweithredom Gynllun Iaith Gymraeg llwyddiannus iawn.

Mae gweithredu'r Safonau o fewn y mudiad wedi bod yn brofiad cadarnhaol iawn i ni gan iddo gryfhau'r gwasanaeth dwyieithog rydym yn ei gynnig i'n cwsmeriaid a'n deiliaid grant o ddydd i ddydd yn ogystal â galluogi ni i gynnig a darparu gwasanaethau Cymraeg i'n haelodau staff sy'n siarad Cymraeg am y tro cyntaf.

Mae wedi galluogi ein Tîm Cymraeg i gydweithio'n agosach â rhai o'n timau canolog sydd wedi'u lleoli y tu allan i Gymru, gan gynnwys adnoddau dynol, Caffael a thimau'r rhaglenni ariannu Deyrnas Unedig gyfan. Mae hefyd wedi ein galluogi i weithio'n agosach â mudiadau cyfrwng Cymraeg allanol i hyrwyddo ein gwasanaethau Cymraeg iddynt a'u cefnogi i wneud defnydd llawn o'r rhain.

Mae'r Gronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol yn gweithredu Safonau o dan gategoriâu Cyflenwi Gwasanaethau, Llundio Polisi, Gweithredu a Chadw Cofnodion.

Er mwyn i aelodau'r cyhoedd ddeall yn glir pa wasanaethau y gallant ddisgwyl eu derbyn yn Gymraeg gan Gronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol , cydweithiom â chwmni Ateb yn 2016/2017 i lunio Siarter Iaith/Language Charter, sy'n esbonio mewn termau syml beth mae'r Safonau'n ei olygu i ni fel mudiad, i'n cwsmeriaid ac i'n staff. Yn dilyn ein ail frandio yn Ionawr 2019, mae ein Siarter Iaith a dogfennau cefnogol eraill wedi eu diweddarau. Mae ein posteri Siarter Iaith yn cael eu harddangos yn nerbynfeydd ein dwy swyddfa yng Nghymru felly ei fod yn glir i'n cwsmeriaid bod gwasanaeth dwyieithog ar gael iddyn nhw gennym ni. Mae'r Siarteri hefyd yn cael eu dangos yn ein swyddfeydd yn Birmingham a Llundain.

Mae gennym hefyd fersiynau A5 o'r Siarter rydym yn ei rannu mewn digwyddiadau gyda phrosiectau, ymgeiswyr a budd-ddeiliaid.

Gellir gweld dolenni i'n holl ddogfennau sy'n tynnu sylw at ein gwasanaeth dwyieithog i'n cwsmeriaid yng Nghymru ar dudalen Safonau Iaith Cymru ar ein gwefan.

Sut rydym wedi sicrhau cydymffurfiad â'n Safonau Iaith Gymraeg o dan bob pennawd:

Safonau Cyflenwi Gwasanaethau

- Rydym bob amser wedi bod yn falch iawn o'r gwasanaeth dwyieithog a gynigiwn i'n cwsmeriaid yng Nghymru. Gall ein hymgeiswyr a deiliaid grant weithio a chyfathrebu â ni trwy gyfrwng y Gymraeg trwy gydol bywyd eu grant os dymunant wneud hynny. Er yr oeddem yn hyderus yn ein Cynllun Iaith Gymraeg blaenorol, manteisiom ar Safonau'r Gymraeg fel cyfle i wneud gwelliannau os oedd modd. Gwnaethom sicrhau bod derbynfeydd ein dwy swyddfa yn ei gwneud yn glir i gwsmeriaid y gallent gyfathrebu â ni naill ai yn Gymraeg neu yn Saesneg.
- Rydym wedi gwneud defnydd da o nwyddau Iaith Gwaith ac rydym yn sicrhau bod gan ein holl aelodau staff sy'n siarad Cymraeg a'r dysgwyr Cymraeg logo Iaith Gwaith ar eu cardiau busnes a'u llinynnau gwddf. Rydym wedi bachu ar y cyfle i sicrhau fod ein swyddfa newydd yn y Drenewydd yn dangos yn glir ein bod yn sefydliad dwyieithog ag fod croeso i ymwelwyr ddefnyddio eu Cymraeg gyda ni. Rydym wedi prynu logos iaith gwaith finyl mawr sydd i'w gweld ar ddrws ein prif swyddfa a'n ystafell gyfarfod.
- Llynedd fe wnaethom lansio ein gwefan Brydeinig newydd, sydd, yn unol â Safonau 48, 51 a 52, ar gael yn llawn yn Gymraeg a Saesneg ac mae'r ddwy iaith yn cael eu trin yn gyfartal. Mae hyn yn cynnwys ein brandio, tudalen mewnwelediad o'n hariannu a rhaglenni - sy'n gymwys ledled Prydain ac nid i Gymru'n unig, sydd ar gael yn y ddwy iaith.
- Ar Ionawr 30ain 2019, lanswyd ein henw newydd a brand newydd, gan newid ein henw o'r Gronfa Loteri Fawr i Gronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol /

The National Lottery Community Fund. Mae ein henw, brand a hunaniaeth gyfan wedi cynnal un dwyieithog trwy gydol y newid hwn, yn unol â Safon 79.

- Gan ini gael profiad cadarnhaol o brofi ein ffurflen gais ariannu newydd ar gyfer Arian i Bawb y llynedd, ym mis Awst fe wnaethom brofi ffurflen gais ar lein ar gyfer y rhaglen Arweinwyr Phrofiad o Lygad y Ffynnon. Oherwydd gwaharddiadau Covid-19, gwnaethpwyd hyn ar Teams a bu'n brofiad positif iawn. Byddwn yn parhau i brofi ffurflenni cais rhaglenni ariannu newydd gyda grwpiau Cymraeg yn yr un modd dros y flwyddyn nesaf.
- Dros y 4 blynedd diwethaf rydym wedi cynnal hyfforddiant ar gyfer ein prosiectau a ariennir ar sut i weithio'n ddwyieithog. Rydyn ni wedi cynnal y rhain mewn partneriaeth â thîm Hybu Comisiynydd y Gymraeg ac maen nhw wedi bod yn llwyddiant ysgubol. Y gobaith ar gyfer eleni oedd i drefnu 4 sesiwn mewn partneriaeth a Chronfa Treftadaeth y Loteri ar ddiwedd Mawrth 2020. Yn anffodus, yn sgil Covid - 19 bu'n rhaid gohirio y sesiynau hynny ac fe'i cynhaliwyd dros Teams yn lle ym mis Mehefin. Gan y bydd ein staff yn parhau i weithio o gartref am y tro, bydd sesiynau hyfforddiant cyson yn cael eu trefnu i brosiectau ar Teams dros y misoedd nesaf.
- Derbyniodd y sesiynau ar lein cyntaf adborth positif iawn gyda Karen Rees Roberts o Bartneriaeth Penparcau yn dweud: "Diolch anferthol i Chronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol a Comisiynydd y Gymraeg am gynnal sesiwn hyfforddiant datblygu gwasanaethau dwyieithog. Roedd y sesiwn o fudd i ni ym Mhenparcau ac roedd y wybodaeth yn glir ag yn effeithiol dros ben. Llwyth o tips syml ac roedd y wybodaeth yn cael ei drosglwyddo mewn arddull dealladwy. Os ydi eich prosiectau chi yn cael y cynnig i wneud y sesiynau yma ewch amdani."

Rydym yn parhau i sicrhau bod ein cwsmeriaid yn derbyn y gwasanaeth gorau posib gennym yn Gymraeg a Saesneg.

Covid - 19

- Mae'r cyfnod clo wedi bod yn gofnod heriol ini fel i lawer iawn o sefydliadau eraill ledled y wlad. Er hynny, rydym wedi parhau i gynnig gwasanaeth gwbl ddwyieithog i'n cwsmeriaid a'n deiliad grant yn yr un modd ag arfer. Ar ddechrau'r cyfnod clo, gwnaethpwyd newidiadau yn gyflym i sicrhau fod ein llinell ffon gymorth, oedd fel arfer yn cael ei hateb yn y swyddfa, yn parhau i gynnig gwasanaeth i'n cwsmeriaid o gartref. Mae nifer o staff penodol yn gyfrifol am ateb y llinell ffon gyswllt ac mae mwyafrif helaeth o'r rhain yn siaradwyr Cymraeg. Roeddem yn bwriadu hysbysebu am staff rheng flaen newydd yn y gwanwyn a fyddai â chyfrifoldeb dros ateb y ffon ond, yn sgil Covid-19, byddwn yn awr yn recriwtio i'r swyddi hyn ym mis Medi/Hydref.
- Rydym wedi parhau i ddyfarnu grantiau i brosiectau ledled Cymru drwy gydol y cyfnod clo gyda'r pwyllgor ariannu cyntaf yn cymryd lle ar Teams wythnos yn unig ar ôl ini ddechrau gweithio o gartref. Ein blaenoriaeth ariannu dros y

misoedd diwethaf yw i gefnogi prosiectau drwy argyfwng Covid-19 ac rydym wedi dosbarthu £17 miliwn i 656 o brosiectau ers Ebrill 2020.

- Mae cyfarfodydd gyda prosiectau am ffynonellau ariannu wedi parhau yn rhithiol ac rydym hefyd wedi parhau i gynnig hyfforddiant 'Dwyieithrwydd ar Waith' gyda tim Hybu a Hwyluso Comisiynydd y Gymraeg dros y cyfnod. Cynhaliwyd 3 sesiwn ym Mehefin a bydd sesiynau cyson yn cael eu trefnu o fis Medi ymlaen.
- Dros y misoedd yn dilyn Medi 2020 gobeithiwn allu cynnig llawer mwy o wasanaethau, megis gweithdai ayyb, y byddem fel arfer yn eu cynnig wyneb yn wyneb yn rhithiol er mwyn cefnogi ein cymunedau a'n deiliaid grant.
- Cafodd recriwtio ei oedi am gyfnod ar ddechrau y cyfnod clo, ond rydym wedi cyflogi tri aelod o staff dros yr haf a bydd mwy o swyddi yn cael ei hysbysebu dros y misoedd nesaf. Roedd dwy o'r swyddi hyn yn gofyn am sgiliau Cymraeg rhugl.
- Roedd sesiynau gloywi iaith i'n staff wedi eu trefnu gyda Chwmni Iaith ar gyfer y misoedd Ebrill-Gorffennaf, yn dilyn ceisiadau am staff yn ein arolwg sgiliau staff 2018-2019. Bydd y sesiynau hyn yn awr yn cymryd lle yn rhithiol rhwng Hydref a Rhagfyr 2020.

Safonau Llundio Polisiâu

- I fodloni'r Safonau Llundio Polisiâu rydym wedi cynhyrchu polisi sy'n esbonio'n glir sut y bydd unrhyw waith ymchwil neu ymgynghori'n sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg.
- Yn Ionawr 2020, gwnaethom gyhoeddi ein polisi newydd ar y Gymraeg a'n prosesau dyfarnu grantiau. Mae'r polisi wedi cael derbyniad da gan y cyhoedd a'n prosiectau ac mae i'w weld ar ein gwefan yma:
<https://www.tnlcommunityfund.org.uk/media/Welsh-language-in-grants-policy-w.pdf?mtime=20200213123702&focal=none>
- Mae holl wybodaeth am Safonau a trefniadau cydymffurfio y Gronfa ar agel ar y dudalen we:
<https://www.tnlcommunityfund.org.uk/welsh/about/customer-service/welsh-language-scheme>
- Am wybodaeth am unrhyw un o'n polisiâu ar y Gymraeg cysylltwch â ni:
cymorthcymraeg@cronfagymunedolyg.org.uk

Safonau Gweithredol

- Fel mudiad Deyrnas Unedig gyfan, gyda'r mwyafrif o'n gwasanaethau corfforaethol wedi'u lleoli mewn swyddfeydd y tu allan i Gymru, mae'r set hyn o Safonau yn parhau i fod y set fwyaf heriol ar ein cyfer fel mudiad. O ganlyniad i hyn, roedd y terfynau amser i fodloni'r Safonau Gweithredol wedi'u gwasgaru dros gyfnod o 18 mis er mwyn i ni gael digon o amser i'w bodloni'n gyflawn ac yn hyderus.

- Er eu bod yn heriol, rydyn ni wedi gwneud cynnydd mawr yn iaith fewnol y mudiad dros y 2 flynedd a hanner ddiwethaf ers i ni ddechrau gweithredu'r Safonau ac mae ein holl Safonau wedi'u cyflawni o fewn yr amserlenni penodol.
- Ein hiaith fewnol cyn mis Ionawr 2017 oedd Saesneg yn bennaf ac mae cyflwyno'r Gymraeg fel iaith fewnol arall wedi bod yn brofiad cadarnhaol iawn i lawer o staff, yng Nghymru a'r tu hwnt. Mae'r broses wedi galluogi ein Tîm Cymraeg i gydweithio'n agosach â'n timau Adnoddau Dynol a Chaffael a thimau TG, ac mae wedi bod yn brofiad cadarnhaol i bawb.

O ganlyniad, mae ein llwyddiannau yn cynnwys y canlynol:

- Mae aelodau staff yng Nghymru wedi cwblhau ein hyfforddiant craidd Hanfodion Gweithle yn Gymraeg. Cafodd hwn ei gyflwyno am y tro cyntaf yn 2018;
- Mae gennym dudalen Gymraeg benodedig ar ein mewnrwyd, gyda gwybodaeth yn cael ei hychwanegu yn Gymraeg trwy'r amser;
- Yn ogystal â'n tudalen Gymraeg ar y fewnrwyd, mae'r rhan fwyaf o'n polisiâu AD ar gael yn Gymraeg a Saesneg nawr yn ogystal â'n holl Hwb a pholisiau lechyd a Diogelwch.
- Cyhoeddwyd canllaw ar gyfer ein staff sydd â'r teitl 'Ein haddewid i'n staff' sy'n esbonio pa wasanaethau y gall staff eu disgwyl a gofyn amdanynt yn y Gymraeg gan Gronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol; Dosberthir y canllaw hwn i bob aelod newydd o staff pan fyddant yn cychwyn yn ein swyddfeydd yng Nghymru.
- Mae cyflwyniad i'n gwasanaeth iaith Gymraeg bob amser wedi bod yn rhan bwysig o'n proses ymgynefino i staff newydd yng Nghymru ac mae'n parhau i fod, ond ers 2018, mae'r Gymraeg bellach yn rhan o'n cyfnod ymgynefino corfforaethol i'r holl staff sy'n ymuno â'r Gronfa ledled y DU . Fel arfer, mae gennym sesiynau ymgynefino bob yn ail fis i staff newydd a gynhelir ar yn ail yn ein swyddfeydd yn Birmingham a Newcastle ond gan fod ein swyddfeydd bellach ar gau yn dilyn Covid -19, mae'r sesiwn ymgefino yn awr yn cymryd lle dros Teams.
- Pan fydd aelod o staff newydd wedi ymuno a ni yng Nghymru ers Mawrth 2020, bydd y sesiwn anwytho ar y Gymraeg a'r Safonau sydd fel arfer yn cael ei gynnal wyneb yn wyneb, yn cael ei gynnal ar Teams.
- Mae ein Swyddog Iaith Gymraeg yn anfon diweddariadau a nodiadau atgoffa rheolaidd i staff ar ein cydymffurfiad â Safonau'r Gymraeg trwy gydol y flwyddyn.
- Pryd bynnag y byddwn yn recriwtio aelodau newydd o staff, gofynnwn yn awr a fyddai'n well gan ymgeiswyr gael eu cyfweld yn Gymraeg trwy gwestiwn ar ein system ymgeisio ar-lein.
- Mae gennym weithdrefn sy'n sicrhau y bydd unrhyw systemau ar-lein newydd at ddefnydd staff bellach yn cael eu caffael fel systemau dwyieithog, pryd bynnag y bo'n bosib, gan sicrhau y gall staff ddefnyddio'r systemau hyn yn naill

ai'r Gymraeg neu'r Saesneg yn y dyfodol. Roedd ein system AD newydd i fod ar gael i'n staff erbyn canol Ebrill ond, nid oedd yn bosibl ini barhau a'r gwaith yma pan darodd argyfwng Covid ym Mis Mawrth. Rydym yn awr yn anelu i gael y system ar gael yn ddwyieithog rhwng Medi 2020 a Mawrth 2021, gan gychwyn gyda'r system recriwtio a fydd ar gael yn ddwyieithog erbyn diwedd Hydref 2020.

- Mae gan ein staff i gyd fynediad at hyfforddiant ymwybyddiaeth Cymraeg a hyfforddiant i ddysgu'r Gymraeg neu wella'u sgiliau Cymraeg. Mae ein tîm iaith Gymraeg hefyd yn cynnal hyfforddiant Ymwybyddiaeth iaith yn bwrpasol ar gyfer timau penodol o fewn y mudiad pan fo angen;
- Rydym wedi diweddarau ein Strategaeth Sgiliau Ieithyddol yn 2018 a byddwn yn parhau i ddiweddarau'r ddogfen hon i sicrhau ei bod yn helpu ni i gynnal ein nifer gofynnol o aelodau staff Cymraeg eu hiaith.
- Mae gennym ganllawiau amrywiol ar gael i'n staff, sy'n cael eu diweddarau'n rheolaidd. Mae'r rhain yn cynnwys: Llofnod e-bost, negeseuon e-bost allan o'r swyddfa a manylion cyswllt defnyddiol ar gyfer gwybodaeth ar yr iaith Gymraeg.

Rydym yn parhau i wneud cynnydd gwych ar ddatblygu ethos mewnol dwyieithog o fewn y mudiad ac rydym yn edrych ymlaen i ddatblygu'r Gymraeg ymhellach yn fewnol o fewn y mudiad dros y flwyddyn nesaf.

Safonau Cadw Cofnodion

I fodloni gofynion y safonau cadw cofnodion, rydym yn cadw copïau o:

- Gwynion rydym yn eu derbyn mewn perthynas â'n cydymffurfiaid â'r Safonau
- Nifer y staff sydd wedi mynychu cyrsiau hyfforddiant a ddarperir yn Gymraeg
- Aseidiadau rydym yn eu cynnal mewn perthynas â sgiliau Cymraeg y gall fod eu hangen mewn perthynas â swydd newydd neu wag a faint o rolau a hysbysebwyd sy'n mynnu sgiliau Cymraeg fel hanfodol neu ddymunol.

Nifer y staff sy'n siarad Cymraeg

Yng Nghymru (ym mis Medi 2020), mae gan Cronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol ddwy swyddfa, un yng Nghaerdydd ac un yn Y Drenewydd. Mae gennym 45 aelod o staff yng Nghyfarwyddiaeth Cymru ac mae 21 o'r rhain yn siaradwyr Cymraeg gyda 2 aelod ychwanegol o staff yn dysgu Cymraeg naill ai yn y gwaith neu y tu allan i'r gwaith yn eu cymuned. Mae mwy na hanner y staff yn swyddfa'r Drenewydd yn siaradwyr Cymraeg ac rydym yn falch iawn o'r awyrgylch dwyieithog yn ein dwy swyddfa.

Cynhaliwyd ein harolwg sgiliau ieithyddol diweddaraf ym mis Medi 2020 ac roedd y canlyniadau fel a ganlyn:

- Cwblhaodd 28 aelod staff yr holiadur yn Saesneg a 13 yn Gymraeg.

- O'r rhai wnaeth gwblhau yr holiadur yn y Gymraeg roedd pob un yn teimlo fod ganddynt sgiliau darllen a gwrando da yn y Gymraeg ond roedd llai yn teimlo'n hyderus yn eu sgiliau ysgrifennu a llai eto yn eu sgiliau siarad yn gyhoeddus. Roedd 4 wedi datgan diddordeb mewn gwella eu sgiliau Cymraeg.
- O'r rhai wnaeth gwblhau'r holiadur yn Saesneg, roedd 1 yn ystyried ei hun i fod yn rhugl yn y Gymraeg, roedd 4 â sgiliau gweddol, 3 heb unrhyw sgiliau llafar Cymraeg a'r gweddill yn defnyddio Cymraeg sylfaenol ag yn gallu ynganu enwau/geiriau yn gywir. Roedd y sgiliau darllen, gwrando ac ysgrifennu yn gymysg gyda 15 yn gallu deall a darllen Cymraeg syml, 11 yn timlo'n ddigon hyderus i ysgrifennu ebyst a negeseuon syml yn y Gymraeg. Roedd bron pawb yn nodi nad oedd yr hyder ganddyn ti siarad yn Gymraeg.

Yn gyfan gwbl nododd 13 aelod o staff yr hoffent gael hyfforddiant i ddysgu neu wella eu sgiliau yn y Gymraeg. Bydd y tim Cymraeg yn gweithio gyda staff i sicrhau fod cyrsiau priodol yn cael eu paratoi dros y misoedd nesaf.

Nifer y staff a fynychodd hyfforddiant yn Gymraeg, os yw ar gael yn Saesneg.

- Nododd ein Safonau y byddai angen darparu dim ond rhywfaint o hyfforddiant yn Gymraeg, petai'n cael ei ddarparu yn Saesneg. Y cyrsiau hyfforddi hyn oedd: recriwtio a chyfweld; rheoli perfformiad; gweithdrefnau cwyno a disgyblu; ymgynffwrdd; delio â'r cyhoedd ac iechyd a diogelwch. Gwneir ein hyfforddiant lechyd a Diogelwch trwy system ar-lein yn flynyddol ac mae hon ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg i'r staff ei chwblhau. Fel rheol, arweinir ein cyfnod ymgynffwrdd yn swyddfa Cymru gan reolwr llinell yr aelod staff newydd ond gellir newid hyn yn dibynnu ar ddewis iaith yr unigolyn, felly gellir cynnal ein cyfnod ymgynffwrdd yng Nghymru naill ai yn Gymraeg neu yn Saesneg. Nid yw'r mwyafrif o'r cyrsiau hyfforddi eraill a enwir yn cael eu cynnig yn Saesneg i'n staff ar hyn o bryd ac felly nid ydynt ar gael yn Gymraeg eto.
- Er hynny, rhan graidd o'r hyfforddiant ar gyfer ein holl staff yw'r Hanfodion Gweithle, y mae'n ofynnol i'r holl staff ei wneud bob blwyddyn. Mae'n adnodd hyfforddiant ar-lein ac yn ymdrin â'r Côt Moeseg, Ymwybyddiaeth gwrth-dwyll a llygredigaeth, Diogeled gwybodaeth a thrin data a Diogelu Data. Yn 2020 cwblhaodd 2 aelod o staff o Gyfarwyddiaeth Cymru yr hyfforddiant yn llwyr yn y Gymraeg a chwblhaodd 3 aelod arall o staff yr hyfforddiant yn ddwyieithog. Cwblhaodd 42 aelod o staff yr hyfforddiant drwy gyfrwng y Saesneg.
- Mae ein hyfforddiant Hanfodion Gweithle am y tro cyntaf eleni yn cynnwys modiwl newydd Ymwybyddiaeth Iaith sydd angen ei gwblhau gan bob aelod newydd o staff a phob aelod arall o staff yn flynyddol. Hyd at Fedi 2020 cwblhaodd 366 aelod o staff ledled Prydain yr hyfforddiant Gloywi Iaith ac roedd 29 o'r rhain wedi ei lleoli yng Nghymru.
- Yn dilyn hyfforddiant Gloywi Iaith a'i gynhaliwyd yn y swyddfa yn 2018 gan Cwmni Iaith, roedd nifer o'n siaradwyr Cymraeg yn awyddus i gael dilyniant i'r sesiwn hono, felly trefnwyd 1 sesiwn y mis am 3 mis oedd yn trafod pynciau amrywiol: Cywair a Chywirdeb a Y Defnydd effeithiol o iaith; Cyfathrebu a'r defnydd o Dechnoleg Iaith a Llundain Adroddiadau a Chofnodion; Paratoi ar

gyfer y broses o gyfweld a Cyflwyniadau; i'w cynnal o fis Ebrill ymlaen. Oherwydd Covid-19 bu'n rhain i ni ohirio y sesiynau hyn ond byddant yn cymryd lle dros Teams o fis Tachwedd 2020 ymlaen.

- Fel mudiad rydym wedi cofrestru i gymryd rhan yng nghynllun Cymraeg Gwaith, a ariennir gan Lywodraeth Cymru ac hyd yma mae 4 aelod o staff yng Nghymru wedi dechrau'r cyrsiau 10 awr am ddim hyd yn hyn. Mae un aelod o staff hefyd wedi cofrestru ar gyfer cwrs Uwch gyda Prifysgol Caerdydd ar gyfer Medi 2020 a bydd y cwrs yn cymryd lle dros y we.
- Rydym yn annog ein staff yn barhaus i ddysgu Cymraeg neu o leiaf 'rhoi cynnig' ar ychydig o Gymraeg yn eu bywyd gwaith. Rydym yn anfon 'Gair Cymraeg yr wythnos / Welsh Word of the Week' i holl staff Cymru a rhai yn ein swyddfa yn Birmingham sy'n cynnwys geiriau ar wahanol themâu. Hyd yn hyn, rydym wedi cynnwys geiriau sy'n dechrau gyda llythrennau'r wyddor Gymraeg a fideos o aelodau staff sy'n siarad Cymraeg yn dweud enwau sefydliadol y gallai rhai nad ydynt yn siaradwyr Cymraeg eu cael yn anodd eu ynganu, fel Merched y Wawr/cymdeithas. Dros y cyfnod clo, rydym wedi bod yn ffilmio geiriau Cymraeg o'n cartrefi a byddwn yn parhau i wneud hynny dros y misoedd nesaf o Medi 2020 ymlaen.

Nifer y rolau newydd yr asesir bod angen sgiliau Cymraeg yn hanfodol, Cymraeg yn fanteisiol neu ddim sgiliau Cymraeg

Mae'r Gronfa yn gweithredu Strategaeth Sgiliau leithyddol sydd yn arwain ein gwaith ar sicrhau fod gan ein gweithlu y sgiliau angenrheidiol i gynnig gwasanaeth ddwyieithog i'r cyhoedd yng Nghymru.

- Ers ein hadroddiad blynyddol diwethaf ym mis Medi 2018, hysbysebwyd 3 rôl o fewn Cyfarwyddiaeth Cymru.
- Y swyddi hyn oedd Swyddog Materion Cyhoeddus, Swyddog Cyfathrebu (roedd sgiliau Cymraeg rhugl yn hanfodol ar gyfer y swyddi hyn) a Swyddog Gwybodaeth & Dysgu.
- Does dim llawer o drosiant staff yng Nghyfarwyddiaeth Cymru ac felly nid oes angen i ni recriwtio aelodau staff newydd yn aml.

Nifer y cwynion a dderbyniwyd gan y mudiad o dan bob un o benawdau'r Safonau

- Ni dderbyniwyd unrhyw gwynion am y gwasanaeth Cymraeg a ddarperir gan Gronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol o dan unrhyw un o benawdau Safonau a roddwyd inni dros y flwyddyn ddiwethaf.

Manylion cyswllt

Os hoffech gysylltu â ni ynglŷn â'n Safonau Cymraeg neu gynnwys yr adroddiad blynyddol hwn, e-bostiwch ni ar cymorthcymraeg@cronfagymunedolyg.org.uk.

